D·N
30/10 1952

Skatten i Stockholm

Finansborgarrådet Bergvall har haft påtagliga svårigheter att hålla Stockholmsskatten vid oförändrad nivå 1953 — det framgår redan av att nämndernas statsförslag pressats mycket kraftigt. Hr Bergvall har vid statgranskningen minskat utgifterna med något över 46 milj. kr., samtidigt har han räknat upp inkomsterna med 7,5 milj. — genom att på det sättet reducera uttaxeringsbehovet med omkring 54 milj. kr. har det blivit möjligt att hålla skattesatsen oförändrad. Prutningsgarna har tämligen jämnt fördelats över hela fältet; i viss utsträckning har de åstadkommits genom att utgifter som inte varit helt nödvändiga under budgetåret skjutits på framtiden.

Hur knappa de marginaler varit som hr Bergvall arbetat med ser man kanske bäst på det belopp i budgeten som återstår att disponera för oförutsedda utgifter. Det uppgår endast till 9 milj. kr. I realiteten är även detta belopp intecknat med åtskilliga miljoner. Man bör observera att utökat kostnaderna för tjänsteförteckningsrevisionen finns ingen särskild post i budgeten för ökade löneutgifter. En lönehöjning på en procent för stadens anställda gör nästan 3 milj. kr. i ökade utgifter. Med hänsyn härtill skulle budgeten kunna betecknas som svag, riskerna är stora för en underbalansering, om inte lönekraven hålla inom mycket snäva gränser.

Trots de uppenbara balanseringssvårigheterna presenterar socialdemokraterna ett ansvarsbud. Så långt ner som i fjol har man dock inte vågat gå. Hr Mehr hävdade då att en skattesats på 9: 50 var fullt tillräcklig för den kommande treårsperioden. Den ståndpunkten visade sig ohållbar, och i år har socialdemokraterna fått höja budet till 10 kr. Huvudparten av inkomsten från denna ökning går åt för att klara den avsättning till skatteregleringsfonden som årets riksdag påtvingade kommunerna. Hr Mehr kan naturligtvis säga att detta beslut kom överraskande, men det visar bara att hän var mindre förutseende än hr Bergvall, som redan i fjol räknade med åtgärder från hr Skölds sida. Därför kan också hr Bergvall klara påfrestningarna utan att ändra på skattesatsen.

Hr Mehr försvarar sitt underbud med i huvudsak bokföringsmässiga manipulationer; han gressar reserverna i budgeten så långt det går, men kommer i varje fall i sitt prelliminära ändringsyrkande inte med något reellt alternativ till utgiftsminskningar respektive inkomstökningar. Däremot spekar han på möjligheten att skriva upp gasverkets kol- och kokslager med 4 miljoner kr. utan hänsyn till den ovisshet som måste råda om räntabiliteten i framtiden. Han laborerar även med ett minskat utrymme för oförutsedda utgifter — trots att hr Bergvalls ram ter sig i snävaste laget med tanke på eventuella löneökningar. Högergruppen, vars ställningstagande ingalunda var givet på förhand, prövade omsorgsfullt båda de framlagda förslagen, men fann hr Mehrs förslag alltför lättsinnigt och slöt därför vid onsdagens sammanträde i stadskollegiet upp på hr Bergvalls linje, som alltså kan påräkna stadsfullmäktigemajoritetens stöd.

Som räknemästare i skattefrågor har den socialdemokratiske gruppordföranden knappast ökat sitt anseende i Stadshuset under de senaste åren. Att nu påminna om ställningstagandena 1950 och 1951 är närmast en ovänlig handling. Man kan bara beklaga att hr Mehr ingenting lärt av felbedömningarna, utan fortsätter att svälja orealistiska utgångspunkter för sin opposition. Valresultatet borde inte ha uppmuntrat till en fortsättning. Skattebetalarna i Stockholm visade sig mycket vid förstå nödvändigheten av den kraftiga justering av skattesatsen som genomfördes i fjol trots allt snäll från socialdemokratisk sida. De förstod att detta var partipolitiskt betingat och bedömde det inte minst mot bakgrunden av de kraftiga skatthöjningar som hr Mehrs partivänner ute i landsorten genomdrev i de kommuner där de hade majoriteten.

Stockholm har fortfarande en låg skattesats om man jämför med andra kommuner. De orter är lätt räknade som ligger bättre till. Inte mindre än ett fyrtital städer har i år fått höja skatten med varierande belopp trots fjolårets upplyftningar, som genomsnittligt hade samma storlek som i Stockholm. Det kan inte vara klok politik att pressa ner skatten i Stockholm så att budgeten reellt underbalanseras. En sådan politik medför i längden förskräcklig service för medborgarna i olika avseenden. Folkpartiet, som har huvudansvaret för den kommunala ledningen, har känt som sin plikt att slå vakt om standarden och har därför inte tvekat att accepetera de bördor som detta kräver.

Doggersbank och Catalina

Utrikesminister Undén har i en liten intressant artikel i tidskriften Tiden med anledning av de ryska nedskjutningarna av svenska flygplan erinrat om Doggersbanksaffären under rysk-japanska kriget. Den ryska Östersjöeskadern sändes till Fjärran Östern för att ersätta den förstörda eller inneslutna ryska flottan i dessa farvatten; som bekant blev eskadern totalt förintad i slaget vid Tsushima långt innan den nådde sin bestämmelseort. På färden genom Nordsjön i närheten av Doggersbank beskött eskadern den 21 och 22 oktober 1904 en engelsk fiskeflotta, varvid fartyg sänktes eller skadades och ett antal fiskare dödades eller sårades. Enligt den ryska versionen, som länge vidhölls, hade eskadern angripits av japanska torpedbåtar, och vid avvärjandet av detta angrepp hade några skott träffat engelska fiskefartyg. Stämningen i England var högst upprörd, och man förberedde en aktion mot den ryska flottan. Emellertid enades man om att hänskjuta saken till internationell undersökning redan 1899 års Haagkonvention. Undersökningskommittén förklarade med ella röster utom den ryske delegatens att några japanska fartyg inte funnits i farvattnet. Tvisten löstes genom att ryssarna betalade ett skadeständ på 65.000 pund.

Det är särskilt på två punkter som det är naturligt att göra jämförelser mellan denna affär och nedskjutningen av de svenska flygplanen. Även i detta fall förnekade den ryska statsledningen i det längsta uppenbara och klarlagda fakta. Tänkbartär, och samma möjlighet föreligger naturligtvis i fråga om nedskjutningarna av svenska plan, att själva regeringen åtminstone under ganska lång tid var i god tro. Den ryske eskaderchefen amiral Rosjdestvenskij dolde systematiskt sanningen i sina telegram och depescher, och den ryske delegaten i undersökningskommissionen påstod att japanska krigsfartyg uppträtt vid Doggersbank, trots att han visste att så ej varit fallet. Hänsyn till ryska flottans prestige kan, såsom hr Undén betonar, ha spelat in, men sannolikt är väl också att de ryska militärerna fruktade straff om de erkände fakta. Att den ryska statsledningen var ovillig mot en verklig-utredning av saken är likväl under alla förhållanden klart.

Tsarregeringen handlade 1904 vida anständigare än Sovjetregeringen 1952. Till viss del kan orsaken helt enkelt ha varit att England makt låg bakom kravet på internationell undersökning och skadestånd vid det förstnämnda tillfället. Säkert är dock att den ryska kommunismens expansionspolitik förs under än mer hänsynslösa former än den gamla tsarregimens och att oviljan att erkänna att misstag eller en aggressiv handling numera är än mer total än tidigare.

Hovrättens friande dom beträffande knivfällan

hade en sådan karaktär att det ter sig följdriktigt att målet går till högsta domstolen. Pastor Kejne har också dragit den slutsatsen i en vädjan till justitieombudsmannen. Vilken uppfattning man än har om detaljerna i hans mellanhavanden med åklagarmyndigheten, främst stadsfiskal Meijer — i sin inlaga rekapitulerar han en rad anmärkningsvärda omständigheter —, så måste man erkänna att argumentationen för omprövning i högre instans är mycket stark. Här gäller det ett principfall, en svår avvägning mellan undersökningsledarens befogenheter och enskildas rättssäkerhet och okränkbarhet, ett domstolsbeslut som kommer att åberopas som vägledande. Hovrätten själv motiverar sin ståndpunkt med påfallande vaga satser utan stöd i givna bestämmelser eller praxis. Fick detta utan vidare gå anvisning till liknande ställningstaganden och liknande domar i framtiden, skulle enligt utbredd uppfattning en väsentlig förändring i rättstillståndet ha inträtt — på bekostnad av den enskilde medborgarens rättssäkerhet. Många är oroade av detta perspektiv, helt säkert även många jurister. Mot den bakgrunden framstår kravet på att högsta domstolen skall ta ställning till saken som bjudande. Det är ett typiskt högsta domstols-ärende, ett prejudikatbildande fall, som inte bör få stanna i en mellaninstans.

PRESSGRANNAR

Stockholms stad kan beräknas vara fullbyggd om bara en 4—6 år, anser går det inte att få fram flera bostäder inom stadens gränser. Problemet blir jar bli brännande, konstaterar Expressen (fp) i

I fastighetsnämnden ligger för närvarande en folkpartimotion av herrar Hins och Dahlén berörd, i vilken motion man pekar på en rad åtgärder som bör vidtas. Denna motion framlades i stadsfullmäktige för mer än ett år sedan.

Nu har även de två socialdemokratiska borgarråd som har med de här problemen att göra, fastighetsborgarrådet Wennström och stadsbyggnadsborgarrådet Berglund, framträtt med intervjuer i frågan, där man dock inte säger mycket mer än att denna problem bör diskuteras i regionplanenämnden inom Stockholmsortens regionplaneförbund.

Behandlingen i fastighetsnämnden av dessa frågor har inte varit utan poänger. Initiativet från folkpartihåll har irriterat socialdemokraterna. I tisdags lyckades de genomdriva att nämnden bordlade ett yttrande med anledning av motionen. Detta rekommenderade bl. a. snabbutredning av samarbetsmöjligheterna med grannkommunerna i fråga om explosivingspolitiken. Efter bordläggningen skickar borgarråden Wennström och Berglund ut långa redogörelser på egen hand, där ett regionalt samarbete i frågan krävs! En fiffig manöver, som bara visar hur angelägen man är att söka neutralisera ett viktigt folkpartiinitiativ.

Hr Strängs svar till von Friesen beträffande den konstitutionella sidan av ett folkpensionstillägg i höst var tillyxat efter modellen god dag, yxskaft, skriver Svenska Dagbladet (h):

Det kunde ju haft allt intresse att en gång för alla ha fått hära vad regeringen anser om grundlagsenligheten beträffande de nya propositioner, som lämnas till höstriksdagen, vilken eljest skall ägna sig åt från vårterminen överstående ärenden. Var går gränsen mellan lovliga propositioner och olovliga? Varför gick man inte in på problemet, när nu tillfälle bereddes? Och varför svarade icke statsministern?

Morgon-Tidningen (s) finner det bara störande att riksdagen diskuterade något så ovidkommande som en femtilapp till folkpensionärerna:

Att inpassing var att vinna i sak vinste de tre herrarna förvisso. Men de fikade efter appåder. De ställde hela den stora, betydelsefulla frågan om en folkpensionsreform i skymundan. Och de drog sig inte för att tala om folkpensionstilläggen i ord och vändningar — vintan inför julafton — som förde tanken på vilgörenhet. Men socialpolitik är sannerligen ingen välgörenhet.

Undras om pensionärerna skulle finna att extra tillägg före Jul mera stödande än den övriga pensionen — Morgon-Tidningens finkänslighet är nog utvecklad i överkant.

Ett par avdelningar av polisförbundet har i Göteborg på egen hand satt i gång en aktion som starkt irriterar TCO:s organ Tjänstemannaröreleen:

Det är anmärkningsvärt hur litet göteborgspolisen förstått av det solidaritetsbegrepp som i ökad grad vunnit insteg inom tjänstemannakåren i landet. Man bryter en ingången överenskommelse och ställer sig utanför polismännens gemenskap i

MO-utredning krävs om ordervägran
Rätten frikände olydig flygmekaniker

Skall en mekaniker i första hand följa säkerhetsbestämmelserna eller skall han lyda order som strider mot dem? Den frågan ställer Underbefälsföreningen vid Hallands flygflottilj. Hos MO anhåller förbundet om en «partisk utredning» för att få klarlagt vem som kan anses ha varit felande när en tekniker den 5 september i år trots order av marskyrkechefen — en kapten — vägrat starta en flygplansmotor under återuppsättande av säkerhetsbestämmelserna. Teknikern frikändes av rådhusrätten i Halmstad, men frikännandet var enligt Underbefälsföreningens mening inte sådant att klart besked erhållits i själva sakfrågan.

Underbefälsföreningen hävdar att mekanikern gjorde vad han enligt säkerhetsbestämmelserna skall, göra när han inte startade motorn. Han anser att uppenbar fara förelåg för den personal som befann sig i riskzonen. Hade han startat motorn och en olycka hänt, hade han hela sitt liv ensam fått svara för följderna. Mekanikern har av flottiljchefen tildelats varning för oskicklighet och oförstånd i tjänsten.

Den åtalade mekanikern har till sitt försvar åberopat att han ensam bestämmer när ett flygplans motorer skall startas och att han i detta fall inte ansett sig kunna ta ansvaret för att motorn startades, emedan flera personer befann sig i riskzonen.

Rådhusrätten ansåg att mekanikern haft skälig anledning räkna med att gällande säkerhetsbestämmelser skulle kunna eftersättas om han lytt kaptenens order. Förhållandena var dock inte sådana att mekanikern haft skäl för att vägra lyda order. Ansvaret för orderns verkställande har i detta fall enligt rådhusrättens mening helt övergått på kaptenen. Rådhusrätten har emellertid funnit att lydnadsbrottet inte bör medföra straffpåföljd för mekanikern, bl. a. med hänsyn till den uppfattning om sin lydnadsplikt han bibringats under sin utbildning.

Kommunistnederlag i fackligt Hoforsval

För första gången på 10 år har Hofors metallavdelning valt enbart socialdemokrater till förbundets avtalskonferens. Avdelningens ordförande och vice ordförande, båda socialdemokrater, valdes till ombud. Den socialdemokrat som fick högsta röstetalet valdes med 831 röster, medan kommunisternas första namn fick 488 röster.

(DN, Gävle.)

Gångbana försenar nya pontonbron

Den nya pontonbron mellan Riddarholmen och Klara Strand, som är avsedd för två körfiler, kommer trolig att få en gångbana. Trafikrådet tillstyrkte nämligen på onsdagen att bron görs två meter bredare än tidigare föreslagits, vilket ger något bredare körbanor och gångplats. Därmed försenas bygget en tid — man hade ursprungligen tänkt börja bygget nu i november — men rådet ansåg det lika bra att ta till utrymmet ordentligt, eftersom provisoriet med bron kan beräknas räcka i 10 år.

Nordiska rådet sammanträder i Köpenhamn i januari

Nordiska rådet — med delegationer från Danmark, Norge, Island och Sverige — skall sammanträda i Köpenhamn i början av nästa år, troligen i januari. Professor Nils Herlitz har valts till den svenska delegationens ordförande. Till t. f. sekreterare utsågs docent Gustaf Petrén.

Biträdespersonal får löneökningar

I överensstämmelse med de av riksdagen godkända allmänna riktlinjerna för biträdespersonal föreslår civilutskottets hälfta löner för omkring 1.500 anställda med kontors- och bibliotekspersonal. De första vid verk under försvars-, ecklestastik- och inrikesdepartementen.

Kostnadsökningen beräknas till 625.000 kr. om året. Löneböjningarna inträder med retroaktiv verkan från den 1 juli i år enligt samma grunder som i fråga om den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen. Beträffande länsstyrelserna genomförs förslagen dock först i samband med deras omorganisation vid årsskiftet. Hr Lingman har inte kunnat gå med på det från personalhåll framförda yrkandet att samtliga biträden på bibliotieken skulle göras till bibliotekssassistenter i lägst 15:e lönegraden. Först sedan organisationen av bibliotieken granskats ingående kan frågan om biträdenas löner prövas på nytt.

Huvudavtal för statstjänare

Statens avtalsnämnd och statstjänarkartellen förhandlade på onsdagen inför rådman Lindquist som förhandlingsman, förordnad av socialstyrelsen, om huvudavtal med allmänna bestämmelser för kartellens förbund. Förhandlingarna fortsätter på torsdagen. Det tidigare huvudavtalet gällde inte försvarsverkens civila personals förbund, men man har tänkt sig att eventuellt även detta förbund skall beröras av det nya avtalet.

Beslut förstår om flottstation

Förslaget om flottens flyttning från Skeppsholmen och Djurgården till Härsfjärden och Muskö kommer möjligen att föreläggas nästa års riksdag.

Statssekreterare Widell i försvarsdepartementet uppbyser vid Dagens Nyheters förfrågan att ärendet nu ligger under beredning i departementet. Hursvida det blir en proposition till 1953 års riksdag är ännu inte avgjort då kostnaden måste vägas mot andra behov. Utredningens förslag skulle enligt 1950 års priser kosta ca 200 milj. kr. men blir nu dyrare.

Det finns niohundranittionio tusen niohundranittionio chanser att slå fel telefonnummer men bara en att slå rätt. Mindre än en, för övrigt, om belysningen vid telefonen är dålig. Gör som mannen vid telefonen. Se om Ert ljus! Skruva i en ny ljusrik Luma-lampa — gärna en pärlvit! Spar tid och telefonsamtal.

Pärlvita lampor
60 watt 1:65
100 watt 2:15
Normallampor
40 watt 1:20
60 watt 1:40
75 watt 1:60

DET ÄRFRÅN LUMA SOM LJUSET KOMMER

Lumas ständigt strålande ljusstorn är symbolen för god belysning. Lumafabriken är Skandinaviens största lampfabrik och tillverkar över 50.000 lampor om dagen.

finns i konsumbutiker

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
För riksamtal: 22 46 20
Telegramadress: Dagesnyheter
Postgiro: 1616 (för annonser) nummer: 1617 (för prenumeration)

Chefredaktör: Herbert Tingsten (Träffas säkrast kl. 12.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Ahlberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Sjödman
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Helge Hedberg
PRENUMERATIONSPRISEN.
A - Stockholmsupplagan
Stor-Stockholm Övriga tättbilagsområde landet
Månad ..... kr. 6:— kr. 5:75
Kvartal .... „ 17:— „ 16:75
Halvår ..... „ 34:00 „ 33:—
ANNONSPRISBLADET 1/7 1952 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1952.

Riksdagssammanträden
Torsdagen den 30 oktober 1952
Statsutsk. 2:a avd. kl. 11 fm.
Statsutsk. 3:e avd. kl. 11.30 fm. Obs! 1:a Lagutsk. kl. 11 fm.

En intressant och värdefull uppslagsbok
★
Hans Jägerstad
FRÅN STENÅLDER TILL ATOMÅLDER
Sveriges historia i årtal
Med inledande översikter, kronologi och bilagor
Ett fynd för studerande!
Gebers Kr. 7:85.

Blir Eisenhower eller Stevenson USA:s nye president? Den för hela världen betydelsefulla frågan avgöres vid valet den 4 november.

Vem vinner valet?

Skall Frankrike gå med i Europaarmén? Om inte — vad blir följden för det kollektiva Europaförsvaret?

Hur kommer den politiska utvecklingen i *Väst-Tyskland* att gestaltas? Hur blir det med Saar-frågan?

Vart leder labourkonflikten i *England?* Kan England lösa oljetvisten med Persien...

Vad händer i *Nordafrika...* i *Kenya...* i *Sydafrika...*

SVEN AHMAN USA

VICTOR VINDE Frankrike

BO JÄRBORG Tyskland

DANIEL VIKLUND England

AGNE HAMRIN Italien

I. WIEELIUS Schweiz

Följ världshändelserna I DN till vars nyhetsresurser ingen skandinavisk tidning kan visa motstycke. DN har egna korrespondenter i England, Franrike, Italien, Schweiz, Tyskland, USA, korrespondenter i de nordiska länderna, tillgång till alla stora nyhetsbyråernas — United Press och Associated Press — hela nyhetstjänst. Dan har dessutom tillgång till hela nyhetsmaterialet från två av världspressens främsta organ: New York Herald Tribune och Daily Telegraph i London, till de stora bildbyråernas överväldigande material och står i daglig telefonkontakt med stora delar av världen.

Korea... Indokina...? Situationen ute i världen är full av frågetecken.

Prenumerera
från 1 november på
DAGENS NYHETER
Sveriges STÖRSTA *tidning*

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.